

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

Dhr. R. Verkaik

BEL/MOB

Telefoonnummer +31235144991

verkaikr@noord-holland.nl

1 | 5

Betreft: actualiteiten coronamaatregelen in de OV-concessies

Geachte leden,

Met deze brief informeren wij u over de actuele ontwikkelingen rondom de coronamaatregelen en de openbaar vervoer-concessies in Noord-Holland. Wij gaan daarbij ook in op de specifieke situatie van de buurtbussen, conform motie 54.

Algemeen

Dienstregeling

Aan het begin van de coronacrisis was sprake van een groot verlies aan reizigers (meer dan 90%) als gevolg van het advies van de rijksoverheid om alleen met het openbaar vervoer te reizen als dit strikt noodzakelijk was. Het lage aantal reizigers was aanleiding om landelijk het aanbod van openbaar vervoer fors af te schalen, om daarmee de financiële verliezen voor vervoerders te beperken. In de Noord-Hollandse concessies werd vanaf 16 maart 2020 ongeveer 60% van de normale dienstregelingen gereden. In de bussen was 40% van de zitplaatsen beschikbaar, om reizigers (met mondkapje op) de gelegenheid te bieden voldoende afstand te houden.

Vanaf juli 2020 wordt in alle concessies weer de normale zomerdienstregeling gereden (met enkele kleine aanpassingen). Alle zitplaatsen in de bussen zijn weer beschikbaar. Daarmee is de capaciteit van het openbaar vervoer grotendeels terug op het normale niveau.

Na de zomervakantie wordt overgegaan op de reguliere winterdienstregeling. Mogelijk zal Connexxion, als vervoerder in de drie Noord-Hollandse concessies, wel verzoeken om op bepaalde lijnen frequenties aan te passen, vanwege een te beperkte reizigersvraag.

Verzenddatum

26 AUG. 2020

Kenmerk

1474018/1474023

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Reizigers

Het aantal reizigers bedraagt momenteel zo'n 52% ten opzichte van vorig jaar (periode 27-7 tot 02-08). De verwachting is dat het aantal reizigers na de zomervakantie weer verder zal toenemen, uitgaand van voortzetting van de huidige coronamaatregelen. Eventuele aanscherping of versoepeling van de maatregelen heeft ook effect op het aantal reizigers. Het genoemde percentage is gebaseerd op in-/ uitcheckdata uit de bussen.

Kuchschermen

Momenteel is er sprake van een groot aantal reizigers (schatting 20%) dat niet in-/ uitcheckt en dus niet betaalt. Een verklaring hiervoor is dat reizigers tot nu toe alleen aan de achterzijde van de bus kunnen instappen, omdat er nog geen goede afscherming van de chauffeur was. TNO heeft recent de werking van kuchschermen in de reguliere (grote) bussen positief beoordeeld. Connexxion gaat alle bussen daarom voorzien van een kuchscherm. Het streven is om dit uiterlijk op 1 november 2020 volledig uitgevoerd te hebben. Reizigers moeten zodra een bus is voorzien van een kuchscherm weer voor in de bus instappen, inchecken of reisproducten betalen bij de chauffeur.

Vergoeding

Door het beperkt aantal busreizigers hebben vervoerders te maken met forse opbrengstenderving. De rijksoverheid (ministerie van Infrastructuur & Waterstaat) heeft in het Nationaal Openbaar Vervoer Beraad afspraken gemaakt met de vervoerders en decentrale overheden over de compensatie van gemiste reizigersopbrengsten en vergoeding voor de extra voorzieningen en maatregelen.

Voorwaarden voor deze zogenaamde beschikbaarheidsvergoeding is dat vervoerders zoveel als mogelijk een normale dienstregeling aanbieden. Het Rijk vergoedt in dat geval de gemaakte kosten tot maximaal 93 of 95%. Daarnaast verwacht het Rijk dat de decentrale overheden (provincies en vervoerregio's) hun jaarlijkse subsidiebijdrage aan de vervoerders voor het OV volledig beschikbaar stellen aan de vervoerders, ook al rijden zij in heel 2020 minder dienstregelingsuren dan eerder overeengekomen. Daarmee hebben de vervoerders duidelijkheid over de maximale verliezen die zij dit jaar zullen leiden als gevolg van corona.

Buurtbussen

Vanaf medio maart rijden de buurtbussen in Noord-Holland niet meer. Naast de afgenomen reizigersvraag aan het begin van de crisis speelt ook dat de vrijwillige buurtbuschauffeurs vanwege hun vaak hogere leeftijd tot de risicogroep voor COVID-19 behoren. Daarom hebben de provincie, besturen van de buurtbusverenigingen en Connexxion medio

maart 2020 gezamenlijk besloten om het buurtbusvervoer tijdelijk te stoppen. De provincie heeft vanaf juni wekelijks overlegd met de vertegenwoordiging van de buurtbusverenigingen en Connexxion over het opstellen van een buurtbusprotocol en de mogelijkheden om de dienstregeling weer op te starten.

Veel verenigingen en vrijwilligers willen graag zo snel mogelijk weer aan de slag. Maar omdat de buurtbussen nog niet beschikken over een afscherming van de chauffeurs (kuchscherm) en ook geen achteringang hebben, kan het buurtbusvervoer nog niet verantwoord worden opgestart. TNO heeft de werking van kuchschermen in buurtbussen (landelijk) onderzocht. De eerste onderzoeksresultaten gaven nog geen positieve uitkomst. Omdat buurtbussen veel kleiner zijn dan reguliere bussen en alleen aan de voorzijde een deur hebben, is de luchtcirculatie anders dan in een grote bus. Er wordt opnieuw onderzoek bij de buurtbussen uitgevoerd met aanvullende voorzieningen.

Als de uitkomst van dit extra onderzoek positief is, voorziet Connexxion alle buurtbussen van de benodigde voorzieningen. In overleg met de verenigingen kan vervolgens de dienstregeling worden opgestart. Onze verwachting is dat deze aanpassingen niet voor 1 oktober 2020 kunnen worden uitgevoerd. Dit is voor alle betrokken partijen een teleurstellend vooruitzicht. Wij blijven ons – samen met Connexxion en de besturen van de buurtbusverenigingen inspannen om zo snel als mogelijk de buurtbussen in Noord-Holland weer op te kunnen starten.

Alternatieven

Buurtbussen rijden op trajecten waar normaliter onvoldoende vraag is om regulier openbaar vervoer te kunnen aanbieden. Op basis van de huidige reizigersaantallen verwachten wij dat de vraag naar buurtbusvervoer momenteel beperkt is. Niettemin leidt de afwezigheid van de buurtbus ertoe dat een aantal mensen niet kan reizen.

Daarom is in overeenstemming met motie M54-2020 'Opstarten openbaar vervoer – buurtbussen' van 29 juni 2020 gewerkt aan een alternatief in de vorm van een buurtbus-taxi. Inwoners kunnen op de buurtbustrajecten een rit reserveren bij de Buurtbus-taxi, via een apart reserveringsnummer van Connexxion. De Buurtbus-taxi rijdt vanaf 9.00 uur tussen de haltes waar normaal gesproken de buurtbus rijdt. Bij de reservering kunnen reizigers aangeven bij welke halte ze willen instappen en bij welke halte uitstappen. Voor de Buurtbus-taxi geldt een vast tarief van 4 euro, ongeacht de gereden afstand. De Buurtbus-taxi is tijdelijk en vervalt zodra de buurtbussen weer rijden.

De Buurtbus-taxi start per 1 september op alle buurtbustrajecten in de Noord-Hollandse concessies.

Met bovenstaande aanpak voldoen wij aan uw motie M54-2020 'Opstarten openbaar vervoer – buurtbussen' van 29 juni 2020. Wij vragen u dan ook deze motie als afgedaan te beschouwen.

Vooruitblik dienstregeling 2021 en verder

Vervoerders en decentrale overheden hebben landelijk in het NOVB aangedrongen op snelle duidelijkheid van het Rijk over voortzetting van de beschikbaarheidsvergoeding in 2021. Naar verwachting is hierover in september 2020 (Prinsjesdag) meer duidelijkheid.

Vooralsnog keert een deel van de reizigers niet terug naar het openbaar vervoer. Onze focus voor de korte termijn ligt op het inzichtelijk maken en opvangen van de gevolgen van de lagere reizigersopbrengsten. Hierover zijn we in nauw overleg met Connexxion. Deze overleggen worden gevoerd op basis van een (landelijk opgesteld) scenario dat voor de jaren 2021 t/m 2023 uitgaat van een afname van de reizigersopbrengsten van respectievelijk 22%, 17% en 15% ten opzichte van 2019. Ook na 2023 zal het effect van de coronacrisis zichtbaar blijven. Komende maanden moet blijken hoe de reizigersaantallen zich ontwikkelen ten opzichte van dit scenario en wat dit betekent voor het aanbod voor de reizigers.

De groei in het gebruik van het OV zoals we de laatste jaren landelijk zagen krijgt door de coronacrisis een forse knauw. Niettemin zien wij een belangrijke rol weggelegd voor het openbaar vervoer voor de bereikbaarheid en verduurzaming van onze provincie. Onze inzet zal daarom niet alleen gericht zijn op het opvangen van de gevolgen van corona maar juist ook op de verdere ontwikkeling van het openbaar vervoer. Zodat de stijgende lijn in reizigersaantallen, zoals we voor de coronacrisis zagen, weer snel wordt opgepakt.

Implementatie concessie Gooi en Vechtstreek 2021-2030

De coronacrisis heeft ook invloed op de nieuwe OV-concessie Gooi en Vechtstreek, die op 11 juli 2021 van start gaat. We hebben deze nieuwe concessie op 10 maart 2020 verleend aan Transdev Nederland, vlak voordat de coronacrisis in Nederland uitbrak.

Transdev heeft de provincie begin juli 2020 schriftelijk geïnformeerd dat zij, als gevolg van de coronacrisis, momenteel niet kan overgaan tot een definitieve orderbevestiging voor de aanschaf van de aangeboden elektrische bussen. Hiermee neemt het risico toe dat deze elektrische bussen niet tijdig, per 11 juli 2021, in deze concessie ingezet kunnen worden.

Wij zijn in overleg met Transdev over de mogelijkheid om een deel van de elektrische bussen later aan te schaffen en te laten instromen (vanwege verminderde reizigersvraag). Daarnaast hebben wij ons bereid verklaard om te verkennen op welke wijze wij Transdev kunnen helpen de aanschaf van het zero emissie materieel te vereenvoudigen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door het afgeven van een garantstelling aan de financierende partij. Uiteraard voor zover dit past binnen geldend beleid en (Europese) wet- en regelgeving.

Tot slot

De gevolgen van de aanwezigheid van het coronavirus zijn groot, ook voor het openbaar vervoer in de concessies van de provincie Noord-Holland. Afgelopen maanden hebben veel medewerkers van Connexxion hard gewerkt aan het beschikbaar houden van het openbaar vervoer, ook in moeilijke omstandigheden. Wij zijn hen daarvoor zeer erkentelijk.

Gelukkig is het openbaar vervoer op dit moment weer grotendeels beschikbaar voor iedereen die daar gebruik van wil maken. Wij hopen dat de buurtbussen hun dienstregeling ook weer snel kunnen opstarten.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
C.J. Loggen

CC:

- Portefeuillehouders van de gemeenten in de provinciale OV-concessies ontvangen een afschrift via de PVVB's.